

انجمن تخصصی آموزش و پرورش ایران

خبرنامه

شماره ۱۰۰، آبانماه ۱۳۹۸

گفتگوی دکتر مقصود فراست خواه در باب:

موضوعیت از دست رفته مفهوم جدید اوقات فراغت در ایران

ورود «سبک زندگی» به کتب و برنامه‌های درسی
آموزشی و پرورشی

استاندارد سازی اردوهای دانش آموزی

نقش آموزش در توسعه همه جانبه

پول گیتس
و درس‌هایی که می‌توان از او گرفت

سر مقاله

نگاه کارکردی به اوقات فراغت

منوچهر رفیعی

سازنده و سالم موثر دانسته و عدم استفاده صحیح از آن را سبب پیدایش شخصیت های منحرف و کجرو می داند. باید توجه داشته باشیم، در صورتی که سازمان های مسئول این امر، پر کردن اصولی و صحیح اوقات فراغت دانش آموزان را دغدغه خود بپندارند و آنها را با بهترین شیوه های کاربردی، جامعه پذیر نمایند، وجود این همه نیروی جوان و پر انرژی برای جامعه فرصت به حساب می آید، اما در صورتی که بی برنامه‌گی و عدم وجود سیاست واحد برای انجام این مهم، که جزئی از رویه جاری به حساب می آید، پا بر جا بماند، جامعه با گروهی از جوانان رو به رو خواهد شد که یا جذب خرده فرهنگ های منحرف می شوند و یا عزلت گزینی را انتخاب می کنند که برای خود، خانواده و جامعه تهدیدی جدی به حساب می آیند.

در واقع اگر یک دانش آموز به مدت سه ماه، اوقاتش به بطالت بگذرد یعنی طی ۹۰ روز، ۲۱۶۰ ساعت بدون برنامه داشته باشد در بهترین حالت اگر به سمت کارهای خلاف هم کشیده نشود در این زمان مهارت و آگاهی ای نیز عایدش نخواهد شد. نتایج تحقیق فکوهی و انصاری مهابادی (۱۳۸۶)، حاکی از آن است که شرکت در برنامه های پیش بینی شده از طرف سازمان های متولی این امر، بیشتر اختصاص به طبقات مرفه جامعه دارد. بدین معنی که خانواده های با موقعیت اجتماعی بهتر به علت با سواد بودن، شغل پدر، درآمد تقریباً مناسب و جود امکانات، شرایط بهتری برای فرزندان خود فراهم کرده اند و خانواده های طبقات پایین به دلیل بی سواد، نوع شغل پدران و نداشتن امکانات و سطح درآمد پایین موفق به برنامه ریزی صحیح در زمینه اوقات فراغت فرزندان خود نشده اند. به عنوان یک نتیجه گیری کلی باید گفت اوقات فراغت دانش آموزان در ایران مقوله ای مهم به حساب می آید که طی آن افراد جوان جامعه فارغ از قید و بندهای ساختاری مانند مدرسه امکان انجام فعالیت های مورد علاقه خود را دارند و در صورتی که فعالیت های این مقطع زمانی مدیریت شوند و امور مهم جامعه پذیری، مهارت آموزی، مهارت های زندگی و ارتباطات سالم در خلال این برنامه ها به صورت عملی به افراد آموزش داده شود، از بروز رفتار های ناهنجار در آنها تا حدود زیادی جلوگیری خواهد شد و هزینه کنترل های رسمی کاهش خواهد یافت.

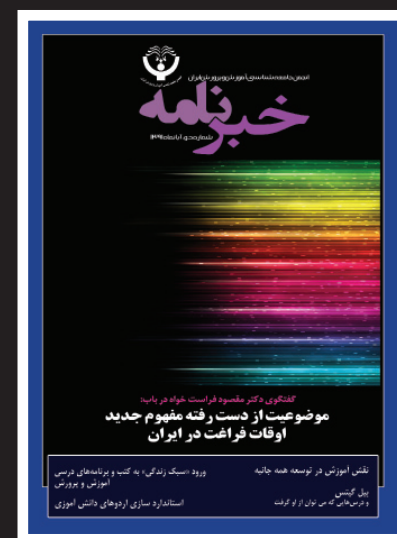
اوقات فراغت زمانی است که افراد از قید و بندها و تقیدات ساختاری و سازمانی رها می باشند تا در راستای علایق و تمایلات شخصی عمل نمایند. اوقات فراغت مجموعه ای از اشتغالات است که افراد آن را پس از آزاد شدن از الزامات شغلی، خانوادگی و اجتماعی به منظور استراحت، تفریح، توسعه اطلاعات، آموزش غیر انتفاعی و مشارکت اجتماعی به کار می برند.

تابستان با تعطیلات طولانی‌اش می‌تواند یک فرصت باشد تا در طی آن با غنی سازی اوقات فراغت دانش آموزان و برنامه ریزی صحیح، اصولی و هدفمند برای هدایت رفتاری و شکوفا کردن استعداد های ذاتی این قشر تعیین کننده از جامعه، سلامتی آنها، استحکام روابط خانوادگی شان و توسعه پایدار جامعه را به ارمغان آورد ولی اگر اوقات فراغت آنها هدف گذاری نشود و برای پر کردن آن از برنامه صحیح و دقیقی پیروی نشود، جامعه با تهدیدات جدی مواجه می شود.

برخی از اهداف فعالیت های فراغتی دانش آموزان این چنین می باشند.

- ۱- غنی سازی اوقات فراغت دانش آموزان
- ۲- استمرار فعالیت های تربیتی و پرورشی در ایام تابستان
- ۳- ارتقاء بینش دینی اعتقادی و اجتماعی و مهارت های فنی و هنری دانش آموزان
- ۴- تقویت روحیه خود باروری و مسئولیت پذیری دانش آموزان
- ۵- تامین سلامت جسمی و روحی دانش آموزان با شرکت در برنامه های شاد و آموزند

برخی از صاحب نظران اوقات فراغت، تاثیرات و نقش این اوقات را بر شکل گیری شخصیت افراد موثر می دانند. به عنوان مثال جرال بی فیتز «استفاده صحیح از این اوقات را در بروز شخصیت های سودمند،

خبرنامه انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

شماره دوم آبان ۱۳۹۱

صاحب امتیاز:

انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش

مدیرمسئول:

دکتر حسین دهقان

سر دبیر:

احمد احمدی نژاد

همکاران این شماره:

دکتر محمد تقی شیخی، منوچهر رفیعی، لیلی فریدونی، سمانه احمد سلطان، فهیمه افضلی و لیلا پیکانی

طراح:

امیر غفاریگی

پایگاه اینترنتی: IASE-NGO.IR

نقش آموزش در توسعه همه جانبه

دکتر محمد تقی شیخی / استاد تمام جامعه‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه

های آموزشی صورت گرفته به طور وسیع استفاده کردند و این امر موجبات رشد اقتصادی و صنعتی آن کشورها را همانگونه که امروزه می بینیم فراهم نموده است. در هر حال توسعه آموزشی که خود توسعه پژوهشی را به همراه دارد (می بایست در کنار خود داشته باشد) قابلیت این را دارد که بستر سازی مناسبی برای توسعه همه جانبه و پایدار کشور داشته باشد.

همانطور که گفته شد؛ کشور ما تحولات متعددی را در طول دهه های متمادی در امر آموزش تجربه نموده است. به عنوان مثال، یکی از قدم های موثری که در زمینه آموزش طی سالهای اخیر برداشته شده همان از میان برداشتن تابوهای فرهنگی (Cultural taboos) مربوط به آموزش دختران و زنان بوده است.

همانگونه که امروزه مشاهده می کنیم طی سالهای اخیر آموزش این نیمه مهم از جمعیت، به حد اعلا رسیده است که خود می تواند نسل آینده را با توسعه همه جانبه مواجه سازد. از این رو زیر بنای هرگونه توسعه ای علاوه بر موارد دیگر، صرفا توسعه آموزشی می باشد که این وضعیت برای ژاپن طی دو قرن و چین طی ۵۰ سال گذشته و نظایر آن صورت گرفته است.

ایران نیز می بایست سرمایه گذاری ها را در این بخش هرچه بیشتر در اولویت قرار داده و تقویت نماید تا نسل های آتی با توسعه تضمین شده تری روبرو گردند.

لیکن این خود به چگونگی دریافت های آموزشی نسل جدید(نسل آتی) تاثیر خواهد گذاشت یعنی جریانی که توسعه بیشتر را در سالهای آتی پشتیبانی می نماید. در هر حال توسعه خود نیاز به زیر ساخت های آموزشی به طور دقیق، تخصصی، کمی و کیفی دارد که این امر طی سالهای اخیر در کشورمان به طور محسوسی در جریان بوده است.

این نکته مستلزم این توضیح است که؛ نتایج سرمایه گذاری های آموزشی شاید فوری و در کوتاه مدت آشکار نگردد اما این مهم، طی دهه های آتی به طور خوشبینانه ای نتیجه بخش خواهد بود، یعنی فاصله بین نهاده (Input) آموزشی با فاصله طولانی، به ستانده (Output) توسعه منجر می گردد و در این فاصله تحقق بخشی به نیازهای مربوط به سرمایه گذاری های اشتغال، به کارگیری پروژه های علمی، صنعتی، عمرانی، نوسازی و نظایر آن ضرورت تمام دارند.

در شرایطی که از مجموعه دریافت های علمی و آموزشی با تاخیر استفاده خواهد شد، برخی دیگر از کشورها نیز در دهه های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ نظیر هند و چین با چنین شرایطی روبرو گردیدند لیکن به دنبال قوت گرفتن موقعیت اقتصادی وامکان سرمایه گذاری در بخش های مختلف از دریافت

آموزش می تواند نقش مهم و بسیار تعیین کننده ای در توسعه و پیشرفت هر کشور در ابعاد مختلف داشته باشد.

در ایران نیز طی ۸۰ سال گذشته که آموزش به طور یکسان و رسمی اتفاق افتاده است تحرک

قابل توجهی در زمینه توسعه به دنبال آمده است. توسعه آموزش و پرورش در کشور، خود تا حد زیادی ایران را با بسیاری از جوامع همسایه متمایز می نماید. از آنجا که نسلهای پیشین، آموزش را به طور عمودی تا سطوح پایین تری دریافت می کردند ولی در عین حال متناسب با زمان، کیفیت آموزش همواره در ایران دستخوش تغییر و تحولات زیادی بوده است و این شرایط طی چهار دهه اخیر موجب طولانی تر شدن دوره آموزش گردیده یعنی آموزش از مرز متوسطه به محدوده عالی قدم گذاشته است.

همین امر، تخصصی شدن زمینه های مختلف را بین نسل جوان به همراه داشته است. گرچه شاید بعضی ها در حال حاضر با توجه به شرایط دشوار اقتصادی و اشتغال، به سهولت نتوانسته اند از تخصص خود استفاده نمایند

گفتگوی دکتر مقصود فراست خواه در باب:

موضوعیت از دست رفته مفهوم جدید اوقات فراغت در ایران

اوقات فراغت یکی از مفاهیمی است که تعبیری صد گانه از آن وجود دارد و همین امر موجب شده تا برنامه ریزان کلان رسمی نظیر آموزش و پرورش و غیر رسمی نظیر کانونها و یا مراکز غیر دولتی، برای ساعات خارج از درس نوجوانان و جوانان هنوز نتوانند تدابیری مناسب و البته مستمر در جهت به هدر نرفتن اوقات، پی ریزی کنند! مصاحبه پیش رو گفتگوی دکتر مقصود فراست خواه جامعه شناس و متفکر کشورمان با دنیای اقتصاد است که در رابطه با چرایی از دست رفتن مفهوم جدید اوقات فراغت در ایران انجام شده است:

برای ورود به بحث می خواستم تا دیدگاه شما را درباره اینکه اساسا اوقات فراغت چه مختصات و استانداردهایی دارد؟

زمان فراغت اصولا مفهومی مدرن است. از دیرباز انسانها اوقات خالی در زندگی داشتند. اما «زمان فراغت» به معنای جدیدش در جهان مدرن با خصیصه هایی متفاوت و متمایز به میان آمده است. بر اثر دگرگونی هایی که در ساختار زیست اجتماعی ایجاد شده است و به سبب تحولی که در سازمانهای کار و فرایندهای زندگی پدید آمده است و به طور کلی تحت تأثیر تغییرات فرهنگ و جامعه جدید، امری نوپدید به معنای زمان فراغت پیداشده است.

اجازه بدهید مثالی عرض بکنم. کودکان در گذشته با اندکی بزرگ شدن، همراه و در کنار خانواده گسترده و پدر سالار، به جرگه کار و فعالیت معیشتی خانواده ملحق می شدند. در حالی که مدتی است خانواده های گسترده دوره های پیشین از مرکز ثقل زندگی اجتماعی ما به کنار رفته است و جای خود را به خانواده های کوچک هسته ای داده است و روز به روز از پدرسالاری و خانواده محوری سنتی کاسته می شود. از سوی دیگر «امر آموزش» از خانواده ها جدا شده است. به نهادهای مستقل اجتماعی انتقال یافته است و عمومی گشته است. طول زمان تحصیلات هم افزایش یافته است و مرتب امتداد پیدا می کند (از ابتدایی تا عالی). مقدار اعظمی از این زمان طولانی تحصیل به دوره جوانی تعلق دارد. میان دوره تحصیلات و دوران کار، فاصله می افتد و سن کار به تعویق می افتد. سن ازدواج بالا می رود و خیلی تحولات دیگر.

خوب. اینها فقط مثالهایی هستند خواستم نشان بدهم که چه عواملی سبب می شوند پدیده ای نوین به نام اوقات فراغت جوانان، موضوعیت پیدا بکند. امروزه روز جوانان نوعاً از اوقات فراغت زیاد برخوردار می شوند. اوقاتی که آنها را با همالان، گروه های دوستی، رسانه ها و انواع نهادهای اجتماعی و فرهنگی آن هم در مقیاسی فراتر از یک محله یا شهر کوچک و حتی فراتر از مرزهای ملی محصور می کند. اوقات فراغت همانطور که شما نیز اشاره کردید مختصاتی دارد. به هشت مورد اشاره می کنم:

نخستین مشخصه زمان فراغت این است که زمان مازاد است. مازاد بر فعالیتهای ضروری زندگی است. این زمان مازاد ممکن است در اثنا و در لابلای فعالیتهای یا در قبل و بعد از آنها و یا میان انواع کارهای ضروری باشد. فرق نمی کند. به هرحال ساختار فعالیتهای ضروری ما به گونه ای تغییر یافته است که معمولاً زمان هایی مازاد باقی می ماند. برای

اینکه ملموس تر عرض بکنم مثلاً از وسایل تقلیه و ارتباطی جدید و فوق جدید استفاده می کنیم و این سبب سرعت امور زندگی مان می شود و مازادش در اختیارمان قرار می گیرد. مثال دیگر این است که کارگران و کارکنان مثل قبل مجبور به کار از صبح تا شام نیستند و ساعات کار قانونمند و دموکراتیک و عادلانه و محدود شده است و مازاد زمان می ماند. مثال دیگر اتوماسیون و خودکارسدن است که بسیاری از کارهای دستی قبلی موضوعیت خود را از دست می دهند و امور روزمره و شغلی و ضروری زندگی بسرعت انجام می گیرد و زمانی اضافه در دست می ماند. به هرحال اولین خصوصیت زمان فراغت، مازاد بودن است.

دومین خصیصه زمان فراغت آن است که امکان و علاقه فعالیت در آن برای شهروندان هست که از سر اجبار و برای انجام وظایف معمول شغلی و کسب و کار صورت نمی گیرد. ارتقای سرمایه انسانی افراد (از طریق آموزش و بهداشت) به افزایش آگاهی ها و اطلاعات و ارتباطات می انجامد. اینها به علاوه آزادیهای اجتماعی سبب می شود که مردمان به این نوع فعالیتهای غیر اجباری خارج از وظایف شغلی گرایش پیدا می کنند.

سومین خصوصیت زمان فراغت، امکان عبور آدمی از سقف معیشت است. یعنی این بشری که ما می شناسیم کششی درونی دارد تا شعاع هستی خود را از آب ودانه ولانه و دوندگی های نازل افزایش بدهد.

چهارمین خصیصه اوقات فراغت فراتر رفتن انسان از «داشتن و نداشتن» به «بودن و نبودن» است. انتقال آدمی از نیازهای پایه زیستی به سطوح بالاتری از نیازهای دوستی و ارتباطی و فرهنگی و هنری و زیبا شناختی و فکری و فلسفی و علمی و معنوی و مانند آن است. مازلو از سلسله مراتب نیازها، و نیز اینگلهارت از ظهور نیازهای فرامادی در جریان توسعه بحث کرده اند و دانشجویان ما آشنا هستند. از این رهگذر است که انسان به فهم خود و فهم محیط خود بسط و عمق می دهد و به تحقق ذات هرچه بیشتر و خود شکوفایی و ظهور ظرفیتهای نهفته تر بشری خویش فکر می کند.

پنجمین خصوصیت، عبارت است از توسعه مفهوم زمان در زندگی ما. در واقع یکی از منابع باارزش بشر منابع فرصتی است. حال اگر ساختار کار و زندگی و سیستم ها و مناسبات همانطور که اندکی پیش توضیح مختصری دادم اجازه بدهد مردمان فراتر از مطلوبیت های اقتصادی معمول و آن سوی اهداف بازاری، به مطلوبیتهای درجه بعدی بیندیشند، این

سبب پیدایی پدیده وقت فراغت می شود.

ششمین مشخصه اوقات فراغت امکان فعالیتی ناملتزمانه و دلخواه است که برای تأمین نیازهای والا تر و مطلوبیتهای غیر بازاری و برحسب علایق متنوع خویش داریم. جویای فرصتهایی از زیست خویش هستیم که در آن در پی لذات و مسرت های درونی تر، داوطلبانه تر، ارزش های غیر اقتصادی تر، رضایت از زندگی و کیفیت زندگی بدویم.

هفتمین خصیصه به مفهوم مصرف به معنای مدرن و پست مدرن مربوط می شود. سرمایه داری متأخر، از نوع سرمایه داری فرهنگی است. در آن مفهوم مصرف متحول شده است. اگر جامعه مدرن جامعه تولید مدرن بود؛ جامعه مابعد مدرن، جامعه اهمیت یافتن و برصدر نشستن مصرف شده است. اما مصرف پست مدرن با مصرف سنتی پیشامدرن تفاوت ماهوی دارد. مردم این دوره و زمانه می خواهند از طریق مصرف، به حیات خود معنا ببخشند. مک کراکن و دیگران در این زمینه بحث کرده اند. مصرف کننده قدیمی منفعل، جای خود را به مصرف کنندگانی می دهد که می خواهند به آثار و کالاها معنا بدهند. مصرف فرهنگی مهم شده است و زمان فراغت از این جهت نیز موضوعیت می یابد.

هشتمین و آخرین خصوصیت زمان فراغت که اکنون به ذهن قاصر اینجانب می رسد امکان گسترش افق انتخاب های آدمی است و این را از «آمارتیا کومارسن» وام می گیرم. اوقات فراغت در جوامعی معنی پیدا می کند که دارای افق های گسترده ای از انتخاب هستند. در دنیای امروز فقیر کسی نیست که وسایل امرار معاش و مایحتاج اولیه برای بقا ندارد بلکه کسی است که از فرصت بسط دادن افق انتخاب های خود و ظهور و تأمین نیازهای سطح بالای انسانی و اجتماعی خود محروم می شود.

نگاهی به چگونگی گذران اوقات فراغت در بین ایرانیان ما را به نتایجی بسیار متفاوت با گذران این اوقات در سایر کشورهای جهان می رساند. می خواهیم نظر شما را بدانم که موضوع در ایران به چه شکلی در آمده است؟

آشکارا می بینیم اوقات فراغت در جامعه ما مخدوش و بحث انگیز شده است و از بسیاری جهات، موضوعیت خود را از دست می دهد. چون نه فرایند توسعه یافتگی ما به طور مطلوبی پیش می رود. نه گذار اجتماعی مان را درست طی می کنیم. نه تجربه مدرنیته چندان داریم.

گریبان بود. مشکلات و تورم اخیر و نگرانی هایش بسیار مزید بر علت هم شده است. طبقات کم درآمد که از کف احتیاجات اولیه مادی به پایین پرت می شوند. طبقات متوسط، پی در پی نحیف و نزار می شوند. لایه هایی از این طبقات متوسط اصلاً دارند از بازار اقتصادی حذف می شوند، چه رسد به بازار فرهنگی. می ماند طبقات بالا که سنتی های شان چندان در پی اوقات فراغت به معنای جدید نیستند. زمان فراغت، موتور محرک فرهنگ و تمدن امروزی بشر است. وقتی ضعیف شود معلوم است که ما ضرر می کنیم.

وقتی طبقه متوسط زوال می یابد، وقتی عرضه و تقاضای فرهنگی در زمینه اوقات فراغت، از رونق می افتد و مختل می شود، فرهنگ ایرانی و ملی و حتی میراث های عظیم معنوی ما از جوشش و پویایی باز می ماند. نمونه اش حذف کالاهای فرهنگی از سبد خرید خانوارها به علت مشکلات اقتصادی و سرخوردگی های اجتماعی است. نمونه اش وضع بازار کتاب، وضع متوسط مطالعه در ایران، مشکلات در تولید و مبادله درونزا و متنوع فرهنگی و مانند آن است. آیا این یک فاجعه ملی نیست؟

وضعیت شهرستان ها در زمینه حق انتخاب فضاهایی متفاوت برای گذراندن اوقات فراغت بسیار بد تر از تهران است. به باور شما برنامه ریزی ها برای اهالی شهرستان ها باید به چه سمت و سویی باشد تا آنها هم حداقل به طور نسبی بتوانند اوقات فراغتشان را به خوبی پر کنند؟

اگر بگوییم جامعه امروز ایران متأسفانه جامعه شکاف های خطر ساز شده است به احتمال زیاد گراف نگفته ایم. شکاف دولت و ملت، شکاف سنت و تجدد، شکاف نسلی، شکاف جنسیتی، شکاف گروه درامدی و ضریب جینی، شکاف سبک زندگی و سایر شکافها.

حالا در ارتباط این پرسش شما یکی دیگر از دومینوی خطرناک شکافهای تهدیدزا، شکاف مرکز و پیرامون است. بین شهر های واقع در مناطق محروم که اکثراً زیستگاه های اقوام بزرگ و ریشه دار ایرانی ماست با پایتخت، شاهد شکافی بارز هستیم. خیلی از هموطنان مان حتی در حد پایتخت نشینان نیز نمی توانند از بخت های زندگی اجتماعی و فرهنگی برخوردار بشوند و این امر از جمله در اوقات فراغت هم متأسفانه صدق می کند. البته این بدان معنا نیست که در تهران چه خبر است. در اینجا نیز شکاف های بزرگ میان طبقات وجود دارد و در کل همه محدودیت ها و مشکلاتی که در معنای عام آن قبلاً عرض کردم به قوت خود باقی است. در درجه اول باید سیاست ها و ابزارهای حمایتی مؤثر تر از سوی دولت برای جلب مشارکت بخش های غیر دولتی و نهادهای مدنی و «ان. جی. او. ها» (سازمان های مردم نهاد یا سمن ها) به کار گرفته بشود تا امکان ظرفیت سازی برای گذران مطلوب اوقات فراغت فراهم بیاید. این نیز به سیاست های کلان آزاد سازی نیاز دارد.

مثالی عرض می کنم. طراحی فضاهای شهری مناسب و کارآمد و پویا و متنوع و خلاق برای اوقات فراغت مستلزم مشارکت نهادهای خانواده ای، محله ای و مردمی و مدنی و «ان. جی. او. ها» است. دولت به تنهایی از عهده این امر نمی تواند بریاید و درست نیست یکجانبه وارد صحنه بشود و تکلیف همه چیز را و محتوای فرهنگ را و اوقات فراغت را تعیین بکند.

به سطح سنتی ما برمی گردد که مثلاً عمدتاً به سفرهای تفریحی و زیارتی و انواع سرگرمی های معمول و مرسوم مانند تماشای سریال های تلویزیونی و دیدن باز دیدها و امثال آنها گرایش دارند. اما زوایای دیگری در فرهنگ و جامعه ایران به چشم می خورد. در پاسخ به سؤالات قبل به چند مورد از عوامل جامعه شناختی ظهور پدیده جدید اوقات فراغت اشاره کردم.

اجازه بدهید به یک عامل فرهنگی در ارتباط با همین پرسش تان اضافه کنم و آن به میان آمدن مفهومی به نام «خود» و «هویت سبک زندگی» است. خصوصاً گروه های جدید اجتماعی مانند جوانان و زنان طبقات جدید و متوسط شهری به دلیل ویژگی های طبقاتی و قشر بندی اجتماعی، می خواهند سیاست زندگی مخصوص خود را و تمایز هویتی و فرهنگی و اجتماعی خود را داشته باشند.

از سوی دیگر «پوردیو» جامعه را میدانی می بیند که نیروها در آن برحسب سرمایه های شان عمل می کنند. وقتی گروه هایی تازه در جامعه پیدا می شوند که برای شان سرمایه های فرهنگی و نمادین مهم تر از سرمایه اقتصادی می شود، طبیعی است که آنها دنبال کالاهای فرهنگی و مصرف فرهنگی و نمادین بروند. مانند رفتن به موزه ها، تئاتر، کافه ها، باشگاه ها و کلوپ های مختلف فکری و علمی و فرهنگی.

«وبلن» در «نظریه طبقه مرفه» بحث می کند که مصرف کننده امروزی از طریق مصرف جدید به دنبال تشخیص و احترام و منزلت اجتماعی است. می خواهد خود اظهاری و خود بیانی بکند و هویت نمایی بکند. «اوقات فراغت» برای قشرهای جدید اجتماعی فرصتی و میدانی برای تظاهرات فرهنگی و اجتماعی آنهاست. گیدنز نیز درباره سیاست های زندگی گروه های جدید اجتماعی بحث کرده است که می خواهد خود را بازتاب بدهند.

در ایران اما متأسفانه مدیران ما با این مفاهیم دنیای جدید بیگانه اند. تسهیلات و آژانس های لازم انجام نمی گیرد: نه برای ابراز هویت های سبک زندگی جوانان، نه برای امکان ظهور تمایزات فرهنگی و خرده فرهنگها، نه برای پی جویی کالاهای فرهنگی و نمادین متنوع، و نه برای سیاست های خود بازتابی گروه های جدید.

نهادهای ما میدان و زمینه و امکان ها و فرصت های کافی برای این امور فراهم نمی کنند. حتی گاهی مانع از آن می شوند که خود را اظهار بکنند و سبک زندگی شان را دنبال بکنند. اوقات فراغت این گروه های جدید به همین دلیل مناقشه آمیز می شود، به طور رضایت بخشی توسعه پیدا نمی کند و به ثمر نمی نشیند. بلکه مختل و شقاق برانگیز و آسیب زا نیز می شود. این امر مخصوصاً درباره جوانان و بویژه در زنان بشدت مشهود است.

بررسی هزینه مورد نیاز برای گذران اوقات فراغت در چند فضای متفاوت برای یک خانوار ۵ نفری: سینما، تئاتر، سفر داخلی، سفر خارجی، سفرهای درون شهری و... نشان می دهد که این روزها هزینه یک سینما رفتن معمولی هم سرسام آور می نماید و تنها بخشی از طبقات و اقشار جامعه می توانند اساساً از وجود پدیده ای به نام اوقات فراغت سخن بگویند. از منظر اقتصادی و طبقاتی این موضوع را چگونه می توان تحلیل کرد؟

اقتصاد ایران با انواع مشکلات نهادی و ساختاری دست به

هرچه هم بود، مدرنیزاسیون بود و نه مدرنیته. آن هم نیم بند. نه نهادهای مان کارآمد و خوب هستند و اصلاح می شوند. نه «ساختار کار» در حد کفایت، مدرن شده است. نه افق انتخابها گسترش یافته است. نه بازار فرهنگ درست و حسابی داریم. و نه... فقط بزرگراه هایی بعضاً به وجود می آید و خودروهای شخصی تکثیر پیدا می کند و سریع جابجا می شویم (آن هم بعضی هایمان!) و اوقاتی خالی (باز هم برای برخی از ما) فراهم می شود. اما سایر لوازم چندان در حد کفاف وجود ندارد.

عجیب است زمان فراغت که زمینه ای برای ظهور ظرفیت های خوب و مثبت انسانی است در جامعه ما معرضی برای انواع آسیب ها و پرتگاه ها، و انواع سقوط های اخلاقی و اجتماعی و به خطر افتادن سلامت جسم و ذهن و روح جوانان ما شده است که فقط یکی از آنها انواع اعتیاد های ویرانگر است. ما مسؤول لوث شدن اوقات آزاد جوانان مان هستیم. رسانه های انحصاری دولتی و آموزش و پرورش ایدئولوژیک ما مسؤول زوال مصونیت های درونی در فرزندان، مسؤول ضعف مهارت های زندگی و مهارت های ارتباطی در آنان و مسؤول محرومیت آنها از هوش هیجانی لازم برای تفریح و سرگرمی هستند.

ما همه مسؤول «آلودگی اوقات فراغت» جوانان مان هستیم. خیلی از ما به این امور تاحد زیادی بی تفاوت ایم. درحقیقت کفران نعمتی را می کنیم که زیستن در دنیایی متفاوت و جدید می تواند برای همه شهروندان این دنیا و مخصوصاً جوانتر ها فراهم بیاورد.

مقایسه رفتار ایرانیان در اختصاص اوقات فراغتشان به فضاهای فرهنگی، تفریحی و... نشان می دهد که بیشتر ایرانی ها اوقات فراغت را زمانی می دانند که به هر حال باید سپری شود و هیچ دیدگاه کاربردی یا عملیاتی درباره آن ندارند. یعنی به هر قیمتی این اوقات را پربار سپری نمی کنند و فقط به فکر گذران آن هستند. شما در این خصوص چگونه می اندیشید؟

چه خوب می گویند اوقات فراغت، آئینه فرهنگ و افکار و خلیات یک جامعه و باتاب ارزش ها و نگرش های افراد آن جامعه است. کم و کیف گذران اوقات فراغت، خصایص یک جامعه و یک فرهنگ را آشکار می کند. در اقتصاد معیشتی اوقات فراغت معنی ندارد. مابرای اینکه جامعه فراغتی بشویم لازم است از سطح یک جامعه معیشتی و سنتی فراتر بیاوریم. این مستلزم توسعه متوازن اقتصادی و سیاسی و اجتماعی و فرهنگی است.

از سوی دیگر اوقات فراغت بدون دموکراسی معنایی ندارد. دموکراسی است که فرصت و امکان به نهادهای اجتماعی و شهروندان می دهد تا ابتکارات خود را ابراز بکنند. توسعه اوقات فراغت به توسعه فرهنگ تسامح و دیگر پذیری و احترام به عقاید و افکار متفاوت و کثرت پذیری نیاز دارد. اوقات فراغت مطلوب زبیده یک الگوی خوبی از زیست اجتماعی است.

بررسی جامعه شناختی اوقات فراغت و چگونگی مواجهه ایرانی ها با آن، نشان می دهد که سفر یا گشت و گذارهای تفریحی در اولویت انتخاب خانواده های ایرانی در گذران اوقات فراغتشان است و کمتر فضاهای فرهنگی را برای این امر انتخاب می کنند. به نظر شما علت این امر چیست؟

جامعه ایران جامعه چند گونه است. آنچه شما فرمودید بیشتر

استاندارد سازی اردوهای دانش آموزی

لیلی فریدونی

با مجموعه حوادث پیش آمده برای کاروان راهیان نور از خانواده ها گرفته تا دبیران و دانش آموزان همگی یکصدا خواهان توقف این اردوها شده اند. اما سوال اصلی این است: آیا اگر با برنامه ریزی های غیر استاندارد فعلی صرفا مسیر و عنوان این اردوها تغییر کند دیگر شاهد حوادث مشابهی نخواهیم بود؟

برگزاری اردوهای علمی - تفریحی و فرهنگی، بخشی از برنامه های بسیار مفید، جذاب و کاربردی مدارس است. معمولا یک یا چند روز از فرصت درسی دانش آموزان به این اردوها اختصاص داده می شود و انتظار می رود که اردوهای برگزار شده از بار علمی-فرهنگی و آموزشی مطلوبی برخوردار باشند. اگر فضای مدرسه را محیطی برای جامعه پذیری رسمی بدانیم بردن دانش آموزان به فضای خارج از مدرسه همراه با دوستان و همسالان نشان فرصتی است برای تمرین و ایفای نقش هایی که آموخته اند، در این برنامه ها نوجوانان به صورت مشارکتی تجربه هایی کسب می کنند که همین تجربه ها دید آنها را وسعت می بخشد و نوع نگاه آنها را به زندگی اجتماعی شان تغییر می دهد، علاوه بر این، اجرای برنامه های پیش بینی شده در اردوها به افزایش بار علمی آنها منجر می شود. بدون شک هر اردوی دانش آموزی می تواند از جذابیت های خاصی برخوردار باشد و اگر این تجربه همراه با دوستان صمیمی و همسالان باشد مسلما تاثیر گذارتر نیز می شود و آموزش و پرورش باید به این برنامه به عنوان فرصتی برای نقش پذیری و تکمیل جریان جامعه پذیری بپردازد. احساس استقلال، خودباوری و عزت نفس دانش آموزان در کنار یکدیگر و در فضای صمیمانه ی اردو افزایش می یابد و اولین تجربه های استقلال نوجوانان دانش آموز و دوری موقت از خانواده می تواند در همین اردوها رقم بخورد و در واقع می توان گفت اردوهای دانش آموزی زمینه ساز افزایش خودآگاهی و شناخت توانمندی های فردی و گروهی افراد است.

اهمیت اردوهای دانش آموزی در نظام آموزشی ایران، امری پذیرفته شده و مورد تاکید است. افزایش کمیت اردوهای دانش آموزی، تأیید کننده ی باور عمومی و رسمی به تاثیرگذاری اردوها و اهمیت وجودی آنهاست. اما در کنار این باور، ایجاد زیرساخت های مناسب و مطلوب برای برگزاری اردوهای دانش آموزی که در آن ها حفظ جان افراد در اولویت قرار می گیرد و الزام مدارس به رعایت دقیق و کامل مقررات تدوین شده بدین منظور، ضرورت انکارناپذیری دارد و مهم تر از آن ارزیابی بازدهی اردوها و نزدیک نمودن مجریان به اهداف ریشه ای و زمینه ای اردوها پس از برگزاری آنهاست. در سال های اخیر با توجه به رویکرد نظام آموزشی به سایه افکندن رویکرد دینی- تربیتی بر تمامی جنبه های آموزشی

شرایطی بردن دانش آموزان به اردو بازی با جان آنهاست. اگر نگاهی به آیین نامه ی اردوهای دانش آموزی بیندازیم می بینیم که توجه کافی به ایمن سازی اردوها شده است برای مثال در بخشی از این آیین نامه که در زمینه ی انتخاب وسیله ی نقلیه است موارد زیر قید شده است:

۱- وسایل نقلیه، سالم و مناسب باشد. ۲- استفاده از وسیله نقلیه اداری موجود یا شرکت های معتبر مسافربری الزامی است. ۳- رعایت ظرفیت قانونی وسیله نقلیه، الزامی است. ۴- وسیله نقلیه باید مجهز به امکانات ایمنی و وسایل مورد نیاز با توجه به فصول سال باشد. ۵- راننده باید توانایی جسمی و شرایط اخلاقی و روحی را دارا بوده و ... مقررات قانونی و سرعت مجاز در حرکت وسیله نقلیه را الزام رعایت کند. ۶- لازم است این موارد در قرارداد استفاده از وسیله نقلیه قید شود. ۷- سرپرستان و مربیان موظفند در صورت عدم رعایت مقررات قانونی و سرعت غیرمجاز به راننده تذکر داده و در صورت عدم رعایت مقررات از سوی راننده به پلیس راه اطلاع دهند آیا این موارد رعایت شده اند؟

در صورتی که تمامی این تدابیر در برنامه ریزی اردوهای دانش آموزی راهیان نور اندیشیده شده بود آیا ممکن بود طی شش سال گذشته از مجموع اردوهایی که در این مسیر برگزار شده است شاهد هشت مورد حادثه ی منجر به فوت باشیم که صرف نظر از کسانی که دچار نقص عضو، تخلیه ی چشم و قطع نخاع شده اند حدود ۸۸ نفر کشته برجای گذاشته است.

در آسیب شناسی برگزاری اردوهایی که منجر به حوادث جبران ناپذیری شده اند و پیامدهای بسیار منفی برجای گذاشته اند می توان به علل زیر اشاره نمود:

- انتخاب مسیرها و جاده های خطرناک
- انتخاب زمان های نامناسب سفر
- استفاده از وسایل نقلیه ی فرسوده
- انتخاب رانندگان آموزش ندیده برای اردوهای دانش آموزی
- برنامه ریزی سلیقه ای برای اردوها

و پرورشی و سوق دادن محتوای کتاب های درسی به این سمت و سو، تعداد و بودجه ی اختصاص یافته به اردوها بیشتر متوجه اردوهای فرهنگی - مذهبی شده است و برگزاری اردوهایی با برنامه های مرتبط با این اهداف در راس برنامه ریزی ها قرار گرفته است. از جمله اردوهایی که با چنین رویکردی به طور پیگیر و منظم، برگزار می گردد می توان به اردوی راهیان نور اشاره نمود که همه ساله در فصول پاییز و زمستان با هدف زنده نگهداشتن یاد و خاطره ی شهدای هشت سال دفاع مقدس و آشنا سازی نوجوانان با رشادت ها و از جان گذشتگی های شهدا و جانبازان، گروه های عظیم دانش آموزی به مناطق جنگی اعزام می شوند.

اگر چه به یاد سپاری اسطوره هایی که در حفظ صیانت و دیانت ما کوشیده اند امری مقدس و ضروری است اما در مورد اینکه این اردوها تا چه حد توانسته اند این اهداف را تحقق ببخشند و آیا شیوه های کم خطر و کم هزینه تری برای تحقق چنین اهدافی وجود ندارد خود بحث مفصلی می طلبد که در اینجا قصد پرداختن بدان را نداریم. آنچه در این بحث اهمیت دارد میزان رعایت استانداردهای لازم برای برگزاری اردوهاست.

در بسیاری از موارد که اردوهای دانش آموزی به دلیل عدم رعایت استانداردهای قانونی دچار حادثه شده اند، محدودیت بودجه و امکانات برای تامین وسایل نقلیه ی مجهز و بکار گیری امکانات استاندارد، به عنوان بهانه مطرح شده است که این امر به هیچ وجه نمی تواند توجیه مناسب و پذیرفته شده ای برای بازی با جان دانش آموزان باشد. بیشتر سوانح و حوادث میان جاده ای بر اثر خطاهای انسانی و بی دقتی راننده و یا عدم دقت در انتخاب مسیر اردو بوده است.

یکی از کارشناسان مسایل آموزشی در اشاره ای به مساله ی مورد بحث می گوید: جاده های خوزستان و استان های مجاور ظرفیت جا به جایی روزانه حدود ۲۰۰ اتوبوس راهیان نور آنها در فصل پاییز و زمستان را ندارند. در چنین

لاریجانی در پاسخ به تذکر نماینده فارسان:

کمیسیون امنیت و آموزش حادثه اخیر کاروان راهیان نور را پیگیری می‌کند

عزیزی از وزیر راه و نیرو خواست درباره تلفات جاده‌ای زائران راهیان نور پاسخگو باشند.

عزیزی گفت: شهدا راضی نیستند بچه‌های ما مثل گل پر پر شوند اما هیچ کس پاسخگو نباشد. بنابراین بنده از رئیس جمهور، رئیس مجلس، وزیر دفاع، وزیر آموزش و پرورش و وزیر نیرو می‌خواهم درباره تلفات زائران راهیان نور پاسخگو باشند.

علی لاریجانی رئیس مجلس در پاسخ به تذکر عزیزی گفت: این حادثه بسیار دردناک بود و البته شما نیز تاکید کردید که باید رسیدگی شود. لاریجانی از کمیسیون امنیت ملی خواست با دعوت از مسئولان مربوطه حادثه اخیر کاروان راهیان نور را پیگیری کند. وی همچنین گفت که کمیسیون آموزش و مجلس نیز این موضوع را پیگیری کرده و نتایج آن را به مجلس ارائه خواهد کرد.

لاریجانی در پاسخ به تذکر نماینده مردم فارسان درباره تلفات کاروان‌های راهیان نور از کمیسیون‌های امنیت ملی و آموزش و تحقیقات خواست تا با دعوت از مسئولان مربوطه حادثه اخیر کاروان راهیان نور را پیگیری کنند.

به گزارش خبرنگار پارلمانی خبرگزاری فارس حمیدرضا عزیزی نماینده مردم فارسان طی تذکری در جلسه علنی مجلس با اشاره به حادثه اخیر یکی از کاروان‌های راهیان نور گفت: جای تاسف است که در کشور ما نخبگان همچون گل پر پر می‌شوند و ضایعه ملی برای ما پیش می‌آید اما کسی خود را پاسخگو نمی‌داند.

وی افزود: سال گذشته دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد در مسیر راهیان نور جان باختند اما کسی پاسخگو نبود و البته سال قبل از آن نیز ۲۲ معلم دار فانی را وداع گفتند اما هیچ فرد مسئولی پاسخگو نشد.

نماینده مردم فارسان با بیان اینکه اگر روند کنونی تلفات راهیان نور ادامه داشته باشد مشکلات زیادی برای کشور به وجود خواهد آمد، خطاب به وزیر آموزش و پرورش گفت: آقای وزیر آموزش و پرورش آیا شما راضی هستید فرزندان به راهیان نور بروند و جسد او را تحویل بگیرید. وی سپس خطاب به رئیس سازمان بسیج مستضعفین گفت: جناب سردار نقدی آیا شما درباره وضعیت فعلی کشته شدگان پاسخگو هستید گرچه ما هرچه داریم از شهداست اما شما درباره وضعیت فعلی باید پاسخگو باشید.

آیا روند حادثه ساز بودن اردوهای راهیان نور همچنان ادامه دارد؟

استان خوزستان موجب مرگ بیست و هفت نفر شد. این اتوبوس که حامل فرهنگیان استان چهارمحال و بختیاری بود. ۸ فروردین ۱۳۸۷ - اتوبوس حامل کاروان راهیان نور در استان خوزستان مورد حمله مسلح افراد ناشناس قرار گرفت. در این حادثه، دو نفر از سرانشینان اتوبوس، در اثر اصابت گلوله زخمی شدند.

۱۵ بهمن ۱۳۹۰ - تصادف اتوبوس دانش آموزان دختر استان خراسان رضوی در حوالی بروجرد، منجر به کشته شدن ۳ دانش آموز و جراحت شدید ۱۳ نفر از دانش آموزان و مربیان و مسئولین این اتوبوس شد.

۱۶ بهمن ۱۳۹۰ - اتوبوس دانش آموزان دختر اردبیل در نزدیکی پل دختر استان لرستان واژگون شد و چهار نفر به شدت مجروح شدند.

۲۸ مهر ۱۳۹۱ - واژگونی یک اتوبوس در مسیر اهواز - بروجن، ۲۱ کشته بر جا گذاشت. یک اتوبوس اسکانیا که از اهواز به سمت بروجن در حال حرکت بود در کیلومتر ۱۸۵ لردگان به دهدز، به دلیل تخطی از سرعت مجاز از مسیر خارج و واژگون شد. در این حادثه ۲۱ نفر در دم کشته و ۲۳ نفر مجروح شدند.

باید دید آیا روند حادثه ساز بودن اردوهای راهیان نور همچنان ادامه دارد یا اینکه مسئولان برگزار کننده این اردوها تدابیر ویژه ای را برای جلوگیری از حوادث احتمالی بعدی خواهند اندیشید.

راهیان نور نامی است برای گروه بزرگی از کاروان‌های سیاحتی، مذهبی در ایران که به بازدید از مناطق جنگی بازمانده از جنگ ایران و عراق در غرب و جنوب غربی کشور می‌پردازند. بیشتر این کاروانها همزمان با تعطیلات نوروزی و نیز تعطیلات تابستانی، برای مناطق غرب کشور، فعال می‌شوند و مناطق مرزی استان خوزستان بویژه منطقه شلمچه از مقصدهای پرطرفدار این گروه‌هاست. همچنین به سمت یادمان شهدای شوش نیز سفر می‌کنند.

بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سازمان دهنده و متولی اصلی اردوهای سراسری «راهیان نور» است که هر ساله گروه‌هایی از مردم مناطق مختلف ایران را برای بازدید از مناطق جنگی غرب و جنوب غربی این کشور، به استان‌های هم‌مرز با عراق می‌برد. اما آنچه که تا کنون منجر شده تا راهیان نور خبرساز و البته حادثه ساز شوند، اتفاقاتی بوده که منجر به از دست رفتن جان شمار زیادی از هموطنانمان در این راه شده است شاید حادثه تلخ کشته شدن دانش آموزان دختر بروجنی را بتوان اوج کشته دادن راهیان نور دانست! حوادث:

۲۵ اسفند ۱۳۸۶ - در اثر تصادف یک دستگاه اتوبوس کاروان راهیان نور در استان خوزستان بیست و دو نفر کشته شدند. این اتوبوس حامل دانشجویان پسر دانشگاه علمی - کاربردی غیرانتفاعی خیام مشهد بود.

۶ فروردین ۱۳۸۷ - واژگونی یک دستگاه اتوبوس در

• عدم صرف بودجه ی کافی

• عدم ارزیابی میزان بازدهی اردوهای برگزار شده

حال به شرط آنکه ما ضرورت برگزاری اردوهای دانش آموزی را بپذیریم و آنرا جزء اثر گذار نظام آموزشی تلقی کنیم، بروز حوادث منفی و جبران ناپذیر، کارکردهای مناسب آنرا تحت تاثیر قرارداد، تنش ها و افکار منفی را ایجاد می کند که ممکن است برای مدت مدیدی دوام بیاورند و خود پیامدهای زیر را در پی داشته باشند:

• سلب اعتماد خانواده ها از اردوهای دانش آموزی

• کاهش جذابیت اردوها

• کاهش تمایل دانش آموزان به شرکت در اردوها

• کاهش سرمایه گذاری خانواده و عدم مشارکت آنها در

تامین امکانات ضروری اردوها

• برگزاری اردوها با حداقل امکانات و بکار گیری امکانات فاقد استاندارد لازم

در نهایت، عدم حمایت و مشارکت خانواده ها موجب رخ دادن حوادث غیر قابل جبران مشابهی می گردد که محبوبیت و مقبولیت این اردوها را بیش از پیش کاهش می دهد و همه ی این موارد تهدیدی بسیار جدی هستند که مانع از ایفای نقش مفیدو تاثیرگذار اردوهاشده و درمقابل ، آنها را دارای کارکردی منفی و غیرضروری نشان می دهند.

در اینجا پرداختن به این بحث ضرورت دارد که بهترین راه چیست ؟ تعطیل کردن اردوها و محدود نمودن آموزش و پرورش به چهار دیواری مدارس یا استانداردسازی اردوها ؟ آیا بهتر نیست به جای برگزاری عجولانه ی اردوهایی که هرگز بازدهی آنها مورد ارزیابی و بررسی دقیق قرار نگرفته است ایمن سازی را در راس تصمیم گیری هایمان قرار دهیم و بسیاری از برنامه هایی را که اجرای آنها هزینه برتر از فایده ای است که حاصل می شود را به تامین کامل بودجه و ایمن سازی صددرصد موقوف سازیم ؟

با توجه به آنچه گفته شد تعطیل کردن اردوهای دانش آموزی و از بین بردن فرصت مهمی که جنبه ی اهمیت آن در آموزش و پرورش جهان مورد توجه و تاکید است چندان منطقی و عاقلانه به نظر نمی رسد . بلکه برای حل مسائل پیش آمده می بایست تغییرات عمیق و بنیادینی در کم و کیف اردوهای دانش آموزی ایجاد شود ، برای این منظور ابتدا می بایست یک ناوگان حمل و نقل استاندارد برای برگزاری اردوهای دانش آموزی در نظر گرفته شود که در آن رانندگان آموزش دیده و دارای سلامت روحی و اخلاقی به کار گرفته شوند، مسیرهای امن و مناسب در نظر گرفته شود و امنیت و رفاه دانش آموزان در طول سفر و زمان اسکان کاملاً تضمین گردد، مربیانی که دانش آموزان را همراهی می کنند نیز باید آموزش های لازم را ببینند و در کنار آنها پزشک یا افرادی آشنا به کمک های اولیه باید در اردوها حضور داشته باشند.

از سوی دیگر، برگزاری اردوهای امن وموثر نیاز به همکاری متقابل نهادهای مختلف ازجمله پلیس راه و نیروهای تامین کننده ی امنیت بین جاده ای دارد و قطعاً در راس همه ی این برنامه ها باید زمینه های جلب اعتماد خانواده ها را فراهم نمود.

ورود «سبک زندگی» به کتب و برنامه‌های درسی آموزش و پرورش

رییس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش عنوان کرد: برنامه‌های آموزش و پرورش با رویکرد خصلت‌گرایی در ۱۱ حوزه یادگیری پیش‌بینی شده است که مهمترین آن «آداب و مهارت‌های زندگی» است که زمینه ساز سبک زندگی بر اساس مطالبات مقام معظم رهبری است.

محمیدیان تصریح کرد: در کتب جدیدالتالیف آموزش و پرورش، سبک زندگی

ایرانی اسلامی مورد توجه قرار گرفته و در مباحث نظری و عملی زمینه‌های آن تدوین شده است.

معاون پژوهشی وزیر آموزش و پرورش خاطر نشان کرد: سیاست آموزش و پرورش توجه به مهارت‌های زندگی و به تبع آن سبک زندگی و مطالبات

وزیر آموزش و پرورش:

امسال یک میلیون دانش‌آموز به اردوهای راهیان نور اعزام می‌شوند

گروه خبر- حمیدرضا حاجی‌بابایی در مراسم نواختن زنگ نمادین استکبارستیزی در مدرسه راهنمایی دخترانه شاهد حضرت معصومه با اعلام اینکه امسال یک میلیون دانش‌آموز به اردوهای راهیان نور اعزام می‌شوند، اظهار

کرد: برخی دانش‌آموزان در این سفر با پایهای برهنه در مناطق عملیاتی حاضر می‌شوند که نشان از علاقه آنها به شهدا است. وی با اشاره به سخن یکی از حادثه‌دیدگان سانحه اخیر مبنی بر اینکه در صورت بازبایی سلامتی باز هم به اردوهای راهیان نور خواهیم رفت، ادامه داد: بیش از هفتاد بار رسانه‌های خارجی بویژه بی بی سی از اعزام دانش‌آموزان به اردوهای راهیان نور ابراز نارضایتی کردند.

آموزش و پرورش به هیچ وجه موافق استفاده از تلفن همراه در مدرسه نیست

در مدرسه نیست، چراکه فرآیند آموزش و یادگیری دانش‌آموزان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. وی گفت: تولید این گونه تلفن‌ها به دلیل نگاه اقتصادی برخی افراد برای کسب منفعت صورت گرفته است. قربان افزود: ارتباط دانش‌آموزان با اولیای خود از طریق تلفن مدرسه و با حمایت مدیران امکان‌پذیر است.

معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش گفت: تلفن همراه دانش‌آموزی موجب سلب تمرکز دانش‌آموزان می‌شود و با نگاه کارشناسی، استفاده از آن در مدرسه برای دانش‌آموزان ممنوع است. به گزارش ایسنا، فاطمه قربان افزود: آموزش و پرورش به هیچ وجه موافق استفاده از تلفن همراه

چهل و دومین جشنواره فیلم رشد در تهران با معرفی نفرات برتر به کار خود پایان داد

محیا سهرابی - جشنواره فیلم رشد از ۵ آبان ۹۱ شروع به کار کرد و در روز ۱۳ آبان ۹۱ به کار خود پایان داد. حمیدرضا کفاش دبیر این جشنواره تعداد آثار رسیده به جشنواره را ۱۱۴۵ اثر ایرانی و ۲۷۱ اثر خارجی اعلام کرد و پس از پذیرش ۱۷۱ اثر از این آثار، این فیلم‌ها طی هفته‌ی گذشته در ۴۲۰۰ سانس و با ظرفیت ۸۴ هزار تماشاچی به این نمایش در آمدند.

حسین هژبری معاون فرهنگی و پرورشی وزیر آموزش و پرورش نیز با اشاره به اینکه یکی از بزرگترین اهداف آموزش و پرورش، توانمند سازی دانش‌آموزان در حوزه‌های فرهنگی است خاطر نشان کرد: اختتامیه جشنواره رشد که نماد زحمات و به ثمر نشستن تلاش ما بود با شکوه

خاصی برگزار شد.

وی گفت: در شب پایانی سینما فلسطین در دستان بچه‌ها بود و ما توانستیم به شعار دانش‌آموزی و دانش‌آموز یابوری جامع عمل بپوشانیم. وی با اشاره به طرح یاران مدرسه خاطرنشان ساخت این طرح به دانش‌آموزان طرح‌ها و نقش‌هایی در حوزه اداره‌ی مدرسه داده می‌شود که آنها نه تنها در حوزه تعلیم و تربیت بلکه مدیریت و مسئولیت اجتماع، تعاون نیز پویا می‌شوند. هژبری در این باره نیز افزود: هدف این جشنواره ایجاد نوآوری، خلاقیت، بالابردن سطح کیفی فیلم‌های

آموزشی، فرهنگی و تربیتی و هم چنین تولید فیلم‌های آموزشی در توسعه فرهنگ مدارس است.

در مراسم پایانی جشنواره، در بخش دانش‌آموزان فیلم ساز، تندیس زرین به همراه لوح تقدیر و جایزه نقدی به مستند (خانواده شمعدانی) به کارگردانی (فاطمه انصاری) و تندیس به همراه لوح تقدیر و جایزه نقدی به اثر (سوختن دراب، غرق شدن در آتش) به کارگردانی (دانیال طهماسبی) و تندیس به همراه لوح تقدیر و جایزه نقدی نیز به فیلم (چرا با صدای خروس خورشید در می اید) اثر (گلایریانیدزه) از گرجستان اهدا شد.

اولویت استخدام در آموزش و پرورش مشخص شد

اجرای تبصره (۲) ماده (۵۱) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۵ و بند (ج) ماده (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۶۸/۸/۷ از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون حداکثر در مدت دو سال تمامی مربیان پیش دبستانی و نیروهای خرید خدمت آموزشی خود را که با آموزش و پرورش همکاری داشته اند را در اولویت استخدام قرار دهد.

بر طبق این قانون، وزارت آموزش و پرورش باید این نیروها را از طریق برگزاری آزمون و با در نظر گرفتن شرایط مندرج در مواد (۲) و (۳) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سواد آموزی در وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ و اصلاحات بعدی آن، مدرک و رشته تحصیلی، جنسیت، نیاز منطقه ای و سنوات همکاری با آموزش و پرورش در اولویت استخدام قرار دهد. همچنین وزارت آموزش و پرورش باید درمورد مربیان پیش دبستانی مطابق روال پیش از سیاستگذاری، نظارت، صدور مجوز و تدوین متحوا عمل کند.

تصویب و به تایید شورای نگهبان رسیده است را برای اجرا ابلاغ کرد.

بر اساس ماده واحده این قانون، احکام قانون معتمدین خدمت به وزارت آموزش و پرورش مصوب ۱۳۶۹/۳/۸ به استثنای احکام ناظر بردانش آموزان دانشسراهای تربیت معلم به قوت خود باقی است.

همچنین دانشجویان ورودی سال ۱۳۸۸ مرکز تربیت معلم که طبق مقررات مربوطه مشخص شده اند، مشمول این حکم می شوند.

بر این اساس، وزارت آموزش و پرورش موظف است در

رییس جمهوری، قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سواد آموزی را ابلاغ کرد که بر اساس آن مربیان پیش دبستانی و نیروهای خرید خدمت آموزشی در وزارت آموزش و پرورش در اولویت استخدام قرار می گیرند.

قانون الحاق دو تبصره به ماده (۱۷) قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سواد آموزی در وزارت آموزش و پرورش را که در مجلس شورای اسلامی

عضو مجمع نمایندگان خراسان رضوی گفت:

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
دچار مسائل سیاسی نشود

کریم، تعلیم اهل بیت و اقتضائات کشور ایران اسلامی تدوین شده و این خود یک قدم بسیار موثری است و کمیسیون واقعا تلاش می کند که این راههای اجرایی شدن نسخه نجات تعلیم و تربیت فراهم شود و دچار سلیقه‌های شخصی و یا مسائل سیاسی نشود.

خسروی تصریح کرد: یکی از برنامه‌هایی که امسال آموزش و پرورش اجرایی می کند نظام ۳-۳-۶ است که در یک قدمی اجرایی شدن است؛ کارشناسی شده و با پیگیری‌هایی که وزیر آموزش و پرورش دارد مدیران کل آموزش و پرورش استان‌ها هم مستمر پیگیر هستند و امیدوارم این طرح با موفقیت اجرا شود. وی گفت: رهبر معظم انقلاب امسال در دیداری که با معلمان نمونه آموزش و پرورش داشتند؛ این سند را با عنوان یک برنامه کاری و در واقع مسیر رسیدن به قله‌های تعلیم و تربیت دانستند.

عضو مجمع نمایندگان خراسان رضوی از این که این سند مصوب و نهایی شده اظهار رضایت‌مندی کرد و گفت: بنا به فرموده مقام معظم رهبری این سند یک نسخه است، یک نسخه‌ای که طیبیان تعلیم و تربیت و عالمان و اندیشمندان نظام آموزشی و مراکز دانشگاهی آن را نوشته‌اند.

ابوالقاسم خسروی در گفت‌وگو با فارس با بیان اینکه وزارت آموزش و پرورش در سال جاری برای بهبود وضعیت آموزش کشور اقدامات زیادی انجام داده است، گفت: بعد از ۳۳ سال با تلاش این وزارتخانه، سند تحول بنیادین تدوین و اجرایی شده است. نماینده مردم تربت حیدریه در مجلس شورای اسلامی

ادامه داد: اجرای نظام ۳-۳-۶، ایجاد دانشگاه‌های فرهنگیان، نگاه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، احیای فرهنگ قرآنی و هویت اسلامی از محورهای سند تحول بوده است.

وی افزود: یکی از مسائل مطرح شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش که بر مبنای آن، نظام آموزشی، فلسفه، تعلیم و تربیت ما بر احکام قرآن

حجت الاسلام محی الدین بهرام محمدیان:

تغییرات اساسی در کتب زبان خارجی

رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی گفت: آموزش زبان انگلیسی در مدارس باید بگونه‌ای باشد که دانش آموز بتواند مکالمه عادی را انجام دهد و با واژگان اساسی آشنا باشد.

حجت الاسلام محی الدین بهرام محمدیان، معاون وزیر آموزش و پرورش در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی باشگاه خبری فارس «توانا» در واکنش به این موضوع که «به رغم آنکه دانش آموزان اصطلاحات و واژگان زیادی را در کتاب‌های زبان‌های خارجی می‌آموزند اما نمی‌توانند استفاده‌ای ببرند»، اظهار داشت: در کتاب‌های زبان‌های خارجی بر اساس برنامه جدیدمان، تغییراتی ایجاد خواهیم کرد.

وی با بیان آسیب شناسی کتاب‌های زبان‌های خارجی در حال

انجام است، گفت: سعی می‌کنیم آسیب‌های کتاب‌های زبان‌های انگلیسی را برطرف کرده یا کم کنیم.

حجت الاسلام محمدیان ادامه داد: امیدواریم بر اساس برنامه‌ریزی که داریم و اگر عوامل بیرونی مانع کارمان نباشند، در ۵ سال آینده جهشی را در آموزش زبان‌های خارجی به ویژه زبان انگلیسی شاهد باشیم.

وی با بیان اینکه این آموزش‌ها در حد مهارت خواندن و نوشتن، شنیدن و صحبت کردن خواهد بود، افزود: آموزش زبان باید بگونه‌ای باشد که دانش آموز بتواند مکالمه عادی را انجام دهد؛ با واژگان اساسی آشنا باشد؛ املاي زبان خارجی را بداند و بتواند متن‌های ساده را بخواند و دریافت کند.

بیل گیتس و درس‌هایی که می‌توان از او گرفت

بیل گیتس در ۲۸ اکتبر ۱۹۵۵ میلادی در سیاتل، مرکز ایالت واشنگتن آمریکا زاده شد. او و پل آلن شرکت مایکروسافت بزرگترین کمپانی نرم افزاری جهان را پایه ریزی نمودند. بر پایه مجله فوربس بیل گیتس در سال ۲۰۰۸ میلادی، سومین مرد ثروتمند جهان بوده است. در دنیا به‌عنوان بنیان‌گذار تحول در رایانه‌های شخصی بسیار مشهور است. نحوه تجارت بیل گیتس به دلیل اینکه قدرت رقابت را از رقیبان سلب کرده‌است همواره مورد انتقاد بوده‌است و در زمان‌هایی نیز از او به این دلیل شکایت شده‌است. گیتس همواره تلاش‌های خیرخواهانه متعددی را نیز تعقیب کرده‌است و در این راستا بنیاد بیل و ملیندا گیتس را در سال ۲۰۰۰ تأسیس کرده‌است.

و اما چند نکته درباره زندگی بیل گیتس:

بیل گیتس سه فرزند دارد و علی‌رغم ثروتی معادل ۵۹ میلیارد دلار (تا سال ۲۰۱۱)، وصیت کرده که بعد از مرگش به هر فرزند ۱۰ میلیون دلار بیشتر ارث نرسد. وی در پاسخ به این سوال که چرا فقط ۱۰ میلیون دلار؟ گفته پول زیاد برای آنها خوب نیست!

• وی ۲۸ میلیارد دلار از ثروتش را برای کارهای خیریه اختصاص داده است.

• در حال حاضر به صورت پاره وقت برای مایکروسافت وقت می‌گذارد و بیشتر وقت خود را در سازمان خیریه‌ای که همسر و خودش راه انداخته‌اند مشغول به کار است.

• در برنامه واکسیناسیون کودکان در نقاط مختلف جهان مشارکت داشته و علیه ایدز به سازمان‌های مرتبط کمک کرده و فعالیت می‌کند.

او چند اصل مهم را که دانش‌آموزان باید بدانند چنین بیان می‌کند:

• دنیا برای عزت نفس شما اهمیتی قابل نیست. در این دنیا از شما انتظار می‌رود که قبل از آن که نسبت

به خودتان احساس خوبی داشته باشید، کار مثبتی انجام دهید.

• پس از فارغ‌التحصیل شدن از دبیرستان و استخدام، کسی به شما رقم فوق‌العاده زیادی پرداخت نخواهد کرد. به همین ترتیب قبل از آن که بتوانید به مقام معاون ارشد، با خودرو مجهز و تلفن همراه برسید، باید برای مقام و مزایایش زحمت بکشید.

• اگر فکر می‌کنید، آموزگارتان سختگیر است، سخت در اشتباه هستید. پس از استخدام شدن متوجه خواهید شد که رئیس شما خیلی سختگیرتر از آموزگارتان است، چون

امنیت شغلی آموزگارتان را ندارد.

• آشنایی در رستوران‌ها با غرور و شأن شما تضاد ندارد. پدر بزرگ‌های ما برای این کار اصطلاح دیگری داشتند، از نظر آنها این کار یک فرصت بود.

• اگر در کارتان موفق نیستید، والدین خود را ملامت نکنید، از نالیدن دست بکشید و از اشتباهات خود درس بگیرید.

• قبل از آنکه شما متولد بشوید، والدین شما هم جوانان پرشوری بودند و به قدری که اکنون به نظر شما می‌رسد، ملال‌آور نبودند.

مصوبات جلسه شهریورماه انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش ایران

در این جلسه مقرر گردید:

– مدیران کمیته‌ها متنی را برای معرفی اهداف و فعالیت‌ها و برنامه‌های خود تهیه کرده تا از طریق خبرنامه فارسی و انگلیسی اعضا را مطلع سازند.

– مطالب و اخبار ابتدا به سمع و نظر مدیر سایت برسد و سپس در سایت قرار داده شود.

– خبرنامه‌های فارسی و انگلیسی به مصاحبه با اعضای هیات مدیره و دیگر اساتید سپردند و این مصاحبه‌ها در سایت هم مورد استفاده قرار گیرد.

– در ارتباط با برگزاری همایش پایان

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش.

– محور موضوعی جلسات سخنرانی و نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی بوسیله کمیته‌ها هدایت گردد.

– از اساتید و پژوهشگران که در حوزه کمیته‌های تخصصی فعالیت دارند، دعوت به همکاری شود.

– کمیته‌ها علاوه بر فعالیتهای تخصصی متداول، دراموری مانند پخش فیلم‌های مستند و تحلیل و نقد آن، برگزاری همایش و نشستهای دانشجویی را نیز مورد توجه قرار دهند.

– تاریخ چاپ خبرنامه پانزدهم هرماه باشد.

نامه برتر، مسئول محترم پیش نویسی از چگونگی انجام این همایش را ارائه دهند.

– در خبرنامه به مطالب زیر پرداخته شود:

یادداشت‌های اساتید، خبرهای علمی، نشست‌ها، سفرهای علمی، مصاحبه‌ها، معرفی کتب علوم اجتماعی در مدارس و دانشگاه‌ها و تحلیل این کتب، اطلاعیه‌ها، همایش‌ها و جلسات سخنرانی و برنامه‌های کمیته‌ها تخصصی و اهم موضوع در آموزش و پرورش مثل سند آموزش و پرورش و کنکور و خبرهای جهانی در مورد انجمن هادر حوزه‌های مرتبط، گزارش‌های خبری با رویکرد تحلیلی و پژوهش هادر حوزه

جدول برگزاری کارگاه آموزشی کتاب جامعه‌شناسی «نظام جهانی»

تاریخ	زمان	سخنران	مبحث
۱۳۹۱/۸/۱۰	۱۵ الی ۱۷	آقای عینی زاده	فرهنگ جهانی ۲۰۱ عقاید ارزش های بنیادین فرهنگ غرب
۱۳۹۱/۸/۱۷	۱۵ الی ۱۷	سرکار خانم فتحی	تکوین فرهنگ جدید غرب جامعه جهانی تحولات نظام جهانی
۱۳۹۱/۹/۱	۱۵ الی ۱۷	سرکار خانم بیدقی	تحولات نظام جهانی جنگ ها، بحران ها و تقابل های جهانی بحران های زیست محیطی، معرفتی و معنوی
۱۳۹۱/۹/۸	۱۵ الی ۱۷	جناب آقای نبی زاده	بیدارگران اسلامی و منورالفکران و روشنفکران غرب زده انقلاب اسلامی ایران بیداری اسلامی
۱۳۹۱/۹/۱۵	۱۵ الی ۱۷	جناب دکتر شریفی	نقد و بررسی کتاب نظام جهانی
۱۳۹۱/۹/۲۲	۱۵ الی ۱۷	جناب دکتر عبوض زاده	جمع بندی و بررسی چارچوب تالیف کتاب نظام جهانی

مکان: خیابان کریمخان - نیش آبان شمالی - ساختمان علامه طباطبایی - طبقه دوم - اتاق ۲۱۶

پایگاه الکترونیکی انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش: www.iase-ngo.ir

آدرس الکترونیکی انجمن جامعه‌شناسی آموزش و پرورش: iaseoffice@gmail.com

دعوت به همکاری

بدینوسیله از اساتید، دانشجویان و معلمان علاقمند به فعالیت در حوزه جامعه‌شناسی آموزش و پرورش دعوت به همکاری می‌شود.

آدرس: خیابان کریمخان - ابتدای آبان شمالی - ساختمان مرکزی دانشگاه علامه طباطبایی طبقه دوم - اتاق ۲۱۶
روزهای زوج از ساعت ۱۰ الی ۱۴

علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به سایت انجمن نیز نسبت به ثبت نام اقدام نمایند.

IASE-NGO.IR